De zorgvrijstelling onder druk

Op 21 december 2018 is nieuw beleid gepubliceerd rondom enkele subjectieve vrijstellingen in de vennootschapsbelasting. Ook de zogeheten zorgvrijstelling komt aan bod. Zowel in de zorgverlening als in de financiering van zorg is de afgelopen jaren veel veranderd. De zorgvrijstelling moest hierop worden aangepast. In het besluit zorgvrijstelling vennootschapsbelasting is een aantal nieuwe beleidsstandpunten opgenomen, zijn bepaalde punten verduidelijkt en termen geactualiseerd. Kennispartner BDO licht de veranderingen toe.

Een zorginstelling kan een beroep doen op de vrijstelling voor de vennootschapsbelasting wanneer voldaan wordt aan twee voorwaarden die nader worden uitgewerkt in dit besluit:

- *De werkzaamhedeneis*, die bepaalt dat minimaal 90 procent zorgactiviteiten moet worden verricht. In het besluit worden de algemene kaders gegeven en wordt voor een aantal type zorginstellingen nader ingegaan op kwalificerende werkzaamheden.
- *De winstbestemmingseis*, die voorwaarden stelt aan de aanwending van winsten. In het besluit is een aantal nieuwe eisen gesteld die impact zullen hebben op eerstelijnsorganisaties.

Werkzaamhedeneis

De zorgvrijstelling is slechts van toepassing indien minimaal 90 procent kwalificerende zorgwerkzaamheden worden uitgevoerd. De vraag in de praktijk is veelal wat onder deze 'zorgwerkzaamheden' valt. In het besluit wordt een algemeen toetsingskader gegeven. Aangegeven wordt dat er geen sluitende definitie te geven is van het begrip 'genezen, verplegen en verzorgen', zoals gehanteerd binnen de zorgvrijstelling. In het besluit wordt aangeven dat een belangrijk uitgangspunt is dat sprake is van een vorm van zorg waarvan de vergoeding voortvloeit uit collectief gefinancierde zorg (Wmo, Wlz, Zvw, Wpg).

In het vorige beleidsbesluit werd aangegeven dat de activiteiten van een gezondheidscentrum en een huisartsendienstenstructuur veelal als kwalificerend kunnen worden aangemerkt. Dit is vervallen. Reden hiervan is dat er volgens de staatssecretaris in toenemende mate sprake is van multidisciplinaire gezondheidscentra waarin een breed scala aan zorgverleners met elkaar samenwerken. Om deze reden kan volgens de staatssecretaris niet in zijn algemeenheid worden gezegd welke activiteiten kwalificeren.

De activiteiten van de eerstelijnsinstellingen moeten getoetst worden aan de algemene kaders die blijken uit de wet en uit het besluit. Over directe zorgverlening door een instelling aan een patiënt zal geen discussie ontstaan. Helaas blijft wel onduidelijk wat de gevolgen voor de vrijstelling van samenwerkingen van instellingen zijn, zoals het geval is bij ketenzorg. Samenwerkingen worden niet uitgesloten, maar er is wel aangegeven dat de instelling de zorgactiviteiten zelf dient uit te voeren en dat niet slechts sprake mag zijn van bemiddeling. Inhuur van personeel wordt wel geaccepteerd. Ook wordt aangegeven dat de instelling zich rechtstreeks ten opzichte van de zorgvragers verplicht de gevraagde zorg te verlenen.

Herstructurering is voor veel eerstelijnsinstellingen onwenselijk

Doordat het besluit op diverse punten geen uitsluitsel geeft en er ook enkele tegenstrijdigheden lijken te staan, verwachten wij dat er discussies met de Belastingdienst kunnen ontstaan over de kwalificatie van diverse werkzaamheden van eerstelijnsorganisaties en samenwerkingsverbanden.

Winstbestedingseis

Voor de winstbestedingseis is van belang dat behaalde winsten, kortgezegd, besteed dienen te worden aan de zorg[1]. Eerstelijnszorgorganisaties, veelal gestructureerd via BV's en/of coöperaties, voldeden aan dit vereiste door statutair te bepalen dat winsten van de vrijgestelde BV weer ten gunste komen aan de zorg en niet kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Volgens de staatssecretaris is hiermee echter onvoldoende gewaarborgd dat de winst van deze BV's uitsluitend binnen de zorg blijven.

In het besluit is opgenomen dat het mogelijk is om de zorgvrijstelling bij een BV toe te passen, hierbij worden echter aanvullende voorwaarden gesteld. Een van de eisen betreft een bezitseis voor de BV. Dit houdt in dat de aandelen

Wat betekent het besluit zorgvrijstelling vennootschapsbelasting voor uw organisatie?

in de BV gehouden dienen te worden door één van de volgende kwalificerende aandeelhouders:

- Een lichaam van publiekrechtelijke aard
- Een stichting waarop de zorgvrijstelling van toepassing is
- Een ANBI (stichting of vereniging)
- Een andere stichting die voldoet aan nadere voorwaarden, waaronder diverse statutaire voorwaarden
- Een tussenhoudster BV die voldoet aan nadere voorwaarden en een bovenstaande kwalificerende aandeelhouder heeft

Door deze bezitseis wordt een 'slot op de deur gezet' voor winstuitkeringen anders dan aan kwalificerende aandeelhouders.

Om te voldoen aan dit vereiste zullen veel eerstelijnsinstellingen hun organisatie moeten herstructureren. We verwachten dat dit in veel gevallen onwenselijk zal zijn, des te meer omdat veel instellingen de afgelopen jaren voor een BV-structuur met coöperatie hebben gekozen. Reden hiervan is dat dit organisatorisch en bestuurlijk de meest passende en efficiënte structuur voor hen blijkt te zijn, waarbij veelal zeggenschap en verbondenheid bepalend waren en niet zozeer het economische belang. Dit is door diverse partijen, waaronder BDO, kenbaar gemaakt bij het ministerie. Het ministerie gaf aan dat zij niet bekend is met eerstelijnsstructuren en open staat voor overleg. Het is derhalve mogelijk om een aantal structuren voor te leggen aan het ministerie. Er zal gekeken moeten worden of er wellicht een oplossing is voor BV- en coöperatiestructuren die

Het ministerie staat open voor overleg

Er moet minstens 90 procent zorgactiviteiten worden verricht om als organisatie in aanmerking te komen voor de zorgvrijstelling.

recht doet aan de wensen van het ministerie om alle opties van toekomstige ongewenste winstuitkeringen uit te sluiten en tegelijkertijd tegemoet komt aan de wens van eerstelijnsorganisaties om artsen op een effectieve manier te kunnen blijven betrekken bij de ketenzorgorganisatie en de huisartsenposten.

Let op: naast deze aandeelhouderseis stelt de staatssecretaris nog nadere eisen op het gebied van de inrichting van de statuten en op het gebied van Governance.

Overgangstermijn

De staatssecretaris heeft in het besluit aangegeven dat organisaties die reeds een goedkeuring voor toepassing van de zorgvrijstelling hebben, maar niet voldoen aan de winstbestemmingseis, tot 1 januari 2021 krijgen om de structuur te wijzigen en te voldoen aan de gestelde eisen. De zorgvrijstelling kan dus, als aan de andere eisen wordt voldaan, de komende twee jaren nog worden toegepast zonder een gewijzigde structuur.

Actie vereist

Voor vrijwel alle eerstelijnsinstellingen met een BV- of coöperatiestructuur die gebruikmaken van de zorgvrijstelling voor de vennootschapsbelasting zal het besluit gevolgen hebben. Zij zullen moeten (laten) beoordelen of en hoe aan de aanvullende eisen kan worden voldaan.

Maar ook voor overige eerstelijnsinstellingen is het van belang te beoordelen wat de gevolgen zijn van het besluit en of er nog voldoende kwalificerende zorgactiviteiten worden verricht. Los van dit nieuwe besluit merken we op dat gezien de ontwikkelingen binnen de eerstelijnszorg, bijvoorbeeld op het gebied van digitalisering en samenwerkingen en nieuwe financieringen zoals O&I-gelden, instellingen er niet zomaar vanuit kunnen gaan dat de zorgvrijstelling nog kan worden toegepast.

Eerstelijnsinstellingen moeten de gevolgen van het besluit beoordelen

Meer informatie

Wilt u weten wat de gevolgen van het besluit zijn voor uw organisatie? Neem dan contact op met Nika Stegeman, verbonden aan de BDO Branchegroep Zorg, via (088) 236 48 03 of stuur een e-mail naar: publiekesector@bdo.nl.
BDO is kennispartner van De Eerstelijns. <<

Tekst: BDO
Foto's: Thinkstock

1 Winsten dienen besteed te worden aan een andere instellingen met de zorgvrijstelling of aan het algemeen belang.